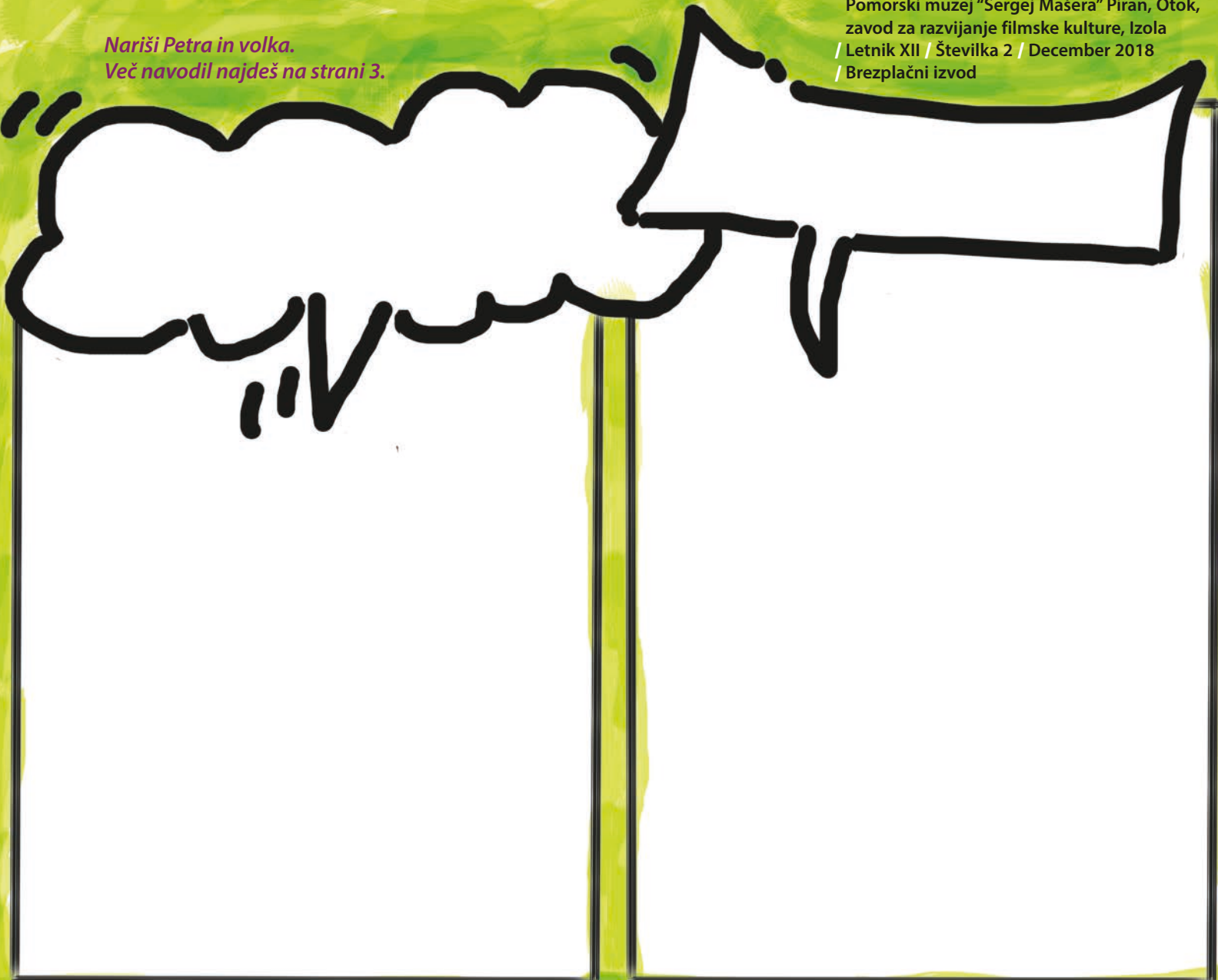

Poštnina plačana pri pošti
6101 Koper – Capodistria
TISKOVINA

SVETILNIK

*Nariši Petra in volka.
Več navodil najdeš na strani 3.*

/ Kulturni občasnik za mlade zanesenjake
/ Gledališče Koper, Pokrajinski muzej Koper,
Pokrajinski arhiv Koper, Osrednja knjižnica
Srečka Vilharja Koper, Comunità Autogestita
Costiera della Nazionalità Italiana Capodistria,
Centro Italiano "Carlo Combi" Capodistria,
Pomorski muzej "Sergej Mašera" Piran, Otok,
zavod za razvijanje filmske kulture, Izola
/ Letnik XII / Številka 2 / December 2018
/ Brezplačni izvod

Gleda (I) išče

prvi
PRIZOR

Tokrat bomo raziskovali, kaj je to **dramatika**? Čudna beseda. Prvi del besede je ena sama **DRAMA**, drugi del pa se nas z vsemi čutili doTIKA. Drama je dogajanje, v katerega nas dramski junaki, ki nastopajo v gledališču, kaj hitro povlečejo s sabo. Kar spomnite se na katero od predstav, ki ste si jih ogledali v gledališču: kako napeto ste spremljali zgodbo, kako se vam je kateri od junakov smilil, ker se mu je kaj nenavadnega ali pa nepravilnega dogodilo, kako ste podpirali junaka, ki se je plemenito boril vse do konca predstave, in kako ste bili srečni z njim ob koncu predstave, ko se je celotno dogajanje srečno in uspešno izteklo. No, to je ta drama, o kateri govori dramatika, in junaki se nas s svojo zgodbo zelo dotikajo. Če se nas ne bi, bi mi brez vsake trohice zanimanja lahko sedeli v gledališki dvorani, se basali s čipsom, zrlili neznano kam in vseeno bi nam bilo, kaj se na odru dogaja. Sem precej prepričana, da se kaj takega še nikomur med nami ni pripetilo.

Ampak, kako se pa dramatika piše? Kako se razlikuje od poezije ali proze?

Če **Peter** reče **volku**, da si želi, da volkovi ne bi več strašili po pravljičah,

... bi mu v **prozi** to povedal tako:

Na robu travnika sta po dolgi bitki, v kateri ni zmagal nobeden od njiju dveh, sedela Peter in volk ter zrla predse. Tišina, ki je bila tako gosta, da bi iz nje lahko opeke rezal, je prerezal Petrov glas: »Volk, obljubi mi nekaj. Obljubi mi, da se boš od danes naprej izogibal pravljičam, v katerih nenehno koga strašiš, žreš,

loviš. ... Obljubiš?« je rekel Peter, se obrnil proti volku in se zazrl v njegove oči. Najprej se je zaslišal glasen zvok težke kepe, ki je spolzela po volkovem grlu, hip nato pa volkov odgovor: »Peter, ti ne veš, kako si tudi jaz želim, da bi že enkrat končno lahko zamenjal vlogo, ampak vsakokrat, ko mi zadiši po mladih prašičkih ali slastni Rdeči kapici, se ne morem upreti skušnjavi.«

V **poeziji** bi besedilo zvenelo nekako tako:

Ljubi volk, na utrujeno srce polagam ti besede te,
zamenjaj suknjo, zamenjaj glas,
zamenjaj volčji ta obraz.
Kar pogumno, kar naprej,
z novo suknjo
novo zgodbo
nam povej!

Grrrrrrr!

V **dramatiki** bi pa besedilo zvenelo tako:

PETER: (sedi na robu travnika in nemo zre v daljavo. Ni videti najboljše volje. Izraz na obrazu je sila resen) Volk, obljubi mi nekaj.

VOLK: (sedi poleg Petra in prav tako zre v neznane daljave. Tudi njegov izraz na obrazu je precej zamišljen. Videti je utrujen. ... Sliši Petrovo vprašanje, a nanj ne odgovori. Tišina.)

PETER: Obljubi mi, da se boš od danes dalje izogibal pravljičam, v katerih nenehno koga strašiš, žreš, loviš. ... Obljubiš?

VOLK: (Volk zelo glasno pogoltne cmok, ki se mu je zgostil v grlu, ter nato čisto počasi in zelo tiho, skoraj krotko, odgovori) Peter, ti ne veš, kako si tudi jaz želim, da

bi že enkrat končno lahko zamenjal vlogo, ampak vsakokrat, ko mi zadiši po mladih prašičkih ali slastni Rdeči kapici, se ne morem upreti skušnjavi.

Peter razočarano pogleda volka, le-ta pa skloni glavo ter jo potisne med kolena. Na Petrovem obrazu je videti razumevanje in ne jezo ali pa celo obup. Peter se nalahno pomakne proti volku, ga previdno objame čez ramena.

PETER: Razumem te. Težko je iti iz volčje kože, kajne?

VOLK: (samo prikima in na trenutek se nam zazdi, da se čisto malo cmeri)

PETER: Veš kaj, nekdo pa mora biti strašni volk v pravljičah, kajne?

VOLK: (iz globin se zasliši mili glasek) Ja, nekdo pa res. (Dvigne glavo iznad kolen in pogleda Petra v oči) Veš Peter, jaz imam rad svojo vlogo. Pisana mi je na kožo. (Volk v tem trenutku postane spet zelo hraber, vstane ter z globokim volčjim glasom zakriči v daljavo) Zakaj imam tako velike oči; zakaj imam tako velike zobe in zakaj mi iz gobca tako smrdi? Zato ker sem vooooolk!!! Rdeča Kapica, trije prašički prihaajam! ... Peter, adijo! Grem! Obveznosti me čakajo, ki jih ne smem zamuditi. Otroci bi bili razočarani. Saj razumeš?

Obrne se in jo ucvre za obzorje. Peter gleda za njim. Videti je zadovoljen.

PETER: Razumem, razumem volk ...

Kakšne bi bile pravljičice brez volkov?

Čudne! Še dobro, da ga nisem prepričal. Kdo bi potem reševal zmedo, ki bi nastala.

Peter vstane in odide v nasprotno smer, v katero jo je ucvrl besneči volk. Čeprav sta postala prijatelja, ni imel Peter niti najmanjše želje, da bi ga srečal tako besnečega in gorečega.

Slovarček

Didaskalije – avtorjeve opombe in napotki

Direktni govor – besede, ki jih igralci govorijo na odru.

... – takrat igralec naredi pavzo.

Dragi moji prijatelji, zdaj pa NALOGA za vas. Nadaljujte dialog med Petrom in volkom. Kaj se med njima zgodi, ko se naslednjič spet srečata? O čem se bosta pogovarjala? Ali bo volk tudi Petra pojedel? Ali bosta še vedno prijatelja? Ali bo Peter premagal volka? Ali ... ?

ZAPIŠITE SVOJO ZGODBO
tu zraven.

V prazen prostor NA NASLOVNICI pa narišite naša dva junaka ter jima v oblaček napišite, kako se dva prijatelja pozdravita, ko se po dolgem času zopet vidita, in kaj si najprej rečeta.

Veliko dramatičnega navdiha ti želim! * *Samanta*

Dialog izrežite ter nam ga skupaj z naslovnico pošljite na naslov: Gledališče Koper, za Svetilnik, Verdijeva 3, 6000 Koper, najpozneje do 22. februarja 2019.

Prve tri zgodbe in prve tri ilustracije bodo nagrajene s po eno vstopnico za otroško gledališko predstavo.

DIDASKALIJE,
stransko besedilo

DIREKTEN GOVOR,
glavno besedilo

DIDASKALIJE,
stransko besedilo

DIREKTEN GOVOR,
glavno besedilo

DIDASKALIJE,
stransko besedilo

DIREKTEN GOVOR,
glavno besedilo

DIDASKALIJE,
stransko besedilo

Palača Belgramoni Tacco

Na obisku pri grofu ...

Poskusimo zavrteti čas nazaj in pojdimo v baročni Koper, kjer se plemiči združujejo v **akademije** ter raziskujejo koprsko zgodovino, proučujejo arheološke spomenike, zbirajo antične predmete in se na sestankih pogovarjajo o slavni preteklosti mesta!

Spominska plošča akademije Risorti

s plitvim balkonom z balustradno ograjo. Tudi ostale okenske odprtine v prvem nadstropju so velike in kiparsko obdelane.

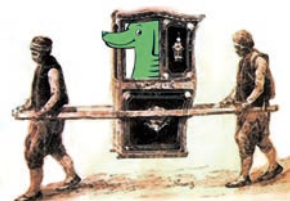
Iz nosilnice – **portatine** stopimo pred **vhodni portal**, ki ga na vrhu zaključuje sklepni kamen v obliki bradate človeške glave – **maskeron**. Potrkamo z **bronastim tolkačem** in služabnik nam odpre vrata v prostoren **atrij**, kjer se v levi steni odpira skrito **kamnito stopnišče**. Po njem se mimo medetaže – **mezanina** vzhajemo v prvo nadstropje – **piano nobile**. V glavni dvorani se pogosto odvijajo plesi, mi pa bomo danes razpravljali o skrivnostni **Aegidi** in antičnem kipu boginje **Atene**, ki smo ga nedavno odkrili na vrtu škofj-skega dvorca ...»

Poglejmo, kako bi neznani udeleženec sestanka opisal palačo v domišljjski pripovedi:

»Kakšno razkošje, kakšna eleganca! Zdi se, kot da smo v Benetkah! Hišni gospodar dobro pozna modne smernice v svetu, zelo dobro pa tudi ve, kako navdušiti svoje goste! V **baroku** je videz vse! Že pred vstopom v palačo nas zunanjsčina očara z mogočnim izgledom in kamnitimi kiparskimi elementi. Sredi pročelja kraljuje štiridelno okno – **kvadrifora**

Naloge:

1. naloga: **Oglej si pročelje palače Belgramoni Tacco in poimenuj posamezne arhitekturne elemente.**
Namig: ustrezne besede najdeš v krepkem tisku v prejšnji nalogi, ustreznost preveriš tudi s številom črtic za črke!

g _____

č _____

b _____

a _____

c _____

h _____

2. naloga: *Izpiši tri besede v krepkem tisku, ki jih nisi uporabil pri prejšnji nalogi:*

B _____, **A** _____ in **A** _____.

Ali veš, kaj pomenijo?

3. naloga: *Drži? Ne drži?*

Če si pozorno prebral in rešil naloge v prejšnjem in tokratnem Svetilniku, ti ne bo pretežko ugotoviti, ali so navedene trditve o muzejski palači pravilne ali napačne:

a) Palača, v kateri domuje muzej, se imenuje Gravisi – Buttorai.

☐ DRŽI / ☐ NE DRŽI

b) Palača je stara dobrih 400 let.

☐ DRŽI / ☐ NE DRŽI

c) Palača se slogovno zgleduje po palačah v Benetkah.

☐ DRŽI / ☐ NE DRŽI

č) Palača je sicer velika, nima pa vrta, ki običajno dopolnjuje plemiška domovanja.

☐ DRŽI / ☐ NE DRŽI

d) V palači še danes prebivajo potomci plemiške družine Tacco.

☐ DRŽI / ☐ NE DRŽI

* *Brigita*

Rešitve:
1. naloga: a – mezanin, b – piano nobile, c – vhodni portal, d – kvadrifora, e – bronzasti tolkač, f – portatina, g – kamnito stopnišče, h – atrij
2. naloga: barok – slogovno obdobje (17.–18. stoletje), Aegida – domnevno prvo poimenovanje Kopera, Atena – grška boginja modrosti
3. naloga: a – ne drži, b – drži, c – drži, č – ne drži, d – ne drži.

Ustvarjalnice – napovednik

Sobota, 1. december, od 10.–12. ure

Družinska delavnica:

ŠEGE IN NAVADE V ADVENTNEM ČASU

Na predvečer prve adventne nedelje se bomo pogovarjali o starih običajih v tem prazničnem času in ugotavljali, katere dobre može (pa tudi žene), ki prinašajo darove, so poznali naši *none* in *nonoti*. V ustvarjalnem delu pa si bo vsaka družina izdelala svoj venček in ga okrasila. Prispevek: 2 evra/družino *

Sobota, 15. december, od 10.–12. ure

Druženje za vse generacije:

OKRASIMO BOŽIČNO DREVESCE, KOT SO GA NEKOČ ... Z DODATKOM!

Na praznično druženje ste vabljeni vsi: otroci, starši, nonoti, muzejski prostovoljci ter vsi ljudje dobre volje, da se ob okraševanju našega drevesca – *pina* s preprostimi okraski, pa tudi z dobrimi mislimi in iskrenimi željami poveselimo, pogledamo na prehojeno pot ter se z lučkami v srcih zazremo v prihodnost.

Vstop prost. * *Brigita*

Muzejska jesen na fotografijah

Sedmošolci OŠ Livade iz Izole so raziskovali srednjeveški Koper, v muzeju pa predstavljali izbrane muzejske predmete sošolcem – in sicer v italijanščini!

Naši redni obiskovalci so malčki iz vrtca Šmarje. Tudi tokrat so pridno raziskovali muzejske zbirke, v arheoposkovniku pa so izkopali zanimive najdbe iz preteklosti.

V muzeju smo gostili najmlajšo vrtčevsko skupino doslej – takole zamaknjeno so otroci iz vrtca Montessori raziskovali muzejske zbirke, nato pa ustvarjali rimske mozaike.

Učenci OŠ Antona Ukmarja z Markovca so v okviru mednarodnega projekta svoje hrvaške in italijanske prijatelje povabili v muzej na zabaven lov na zaklad. Kdo je »ujel« največ umetnin?

V jesenskem času smo pripravili kar nekaj sobotnih in počitniških delavnic: tale dva fotografska utrinka sta z delavnice, na kateri smo pod mentorstvom prstovoljke Barbare Stan z nevsakdanjimi vzorci iz jesenskih vrtnin izdelali unikatni darilni papir.

Stotnija drugošolcev OŠ Koper je bila povabljen na doživljajsko vodstvo, na katerem so etnološke predmete raziskovali tudi s sluhom, tipom in vohom.

»Oj mati, mamca, pošljite me po vodo«

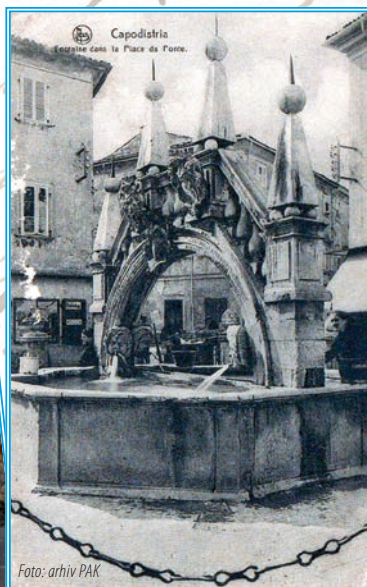
Zanimivosti iz knjige *Voda – vir življenja* Pokrajinskega arhiva Koper

Naše kraje so vedno zaznamovali pomanjkljivi vodni viri, ki so glavni vir oskrbe s pitno vodo. Tudi suše so pri nas zelo pogost pojav. Tako je koprski podestat in kapitan Agostino Barbariga poročal leta 1669 o hudi suši v Istri. Pozornemu očesu ne uide veliko število vodnjakov, v katerih so zajemali in zbirali **deževnico** oziroma **kapnico**. Gradnjo teh so spodbujale tudi oblasti s pojasnilom, da pomanjkanje vode škodi gospodarstvu in zdravju ljudi.

Na kakovost pitne vode sta najbolj vplivala izuma **mikroskopa** in **peščenega filtra**. Z boljšo pitno vodo se je zmanjšalo število bolezni, kot so griža, kolera in tifus. Leta 1806 je državni svetovalec Giulio Cesare Bargnani predlagal gradnjo novih vodnjakov v Istri, ki bi imeli filtre iz peska.

Leta 1857 je občina Koper na pobudo c.-k. okrajnega urada Koper popisala vse vodne vire s pitno vodo. Ugotovili so, da mesto premore javno **fontano** s kakovostno pitno vodo in napajalnik za živino, dva zbiralnika vode na Brolu, sedem urejenih javnih vodnjakov na trgih ter okoli 300 manjših zasebnih vodnjakov. Napisali so, da je v oddaljenosti 3000 **klafter** iz mesta izvir vode, ki zadošča za trikratno število celotnega prebivalstva mesta. V preteklosti je bila živina večji porabnik pitne vode kot ljudje.

Razvoj industrije, železnic in turizma je povzročil potrebo po novih vodnih virih. Tako so konec 19. stoletja zgradili manjše vodovode za oskrbo Izole in hotela Palace v Portorožu, leta 1903 so začeli graditi vodovod v Planini, po letu 1928 pa še tri vodovode na rekah Mirna, Raša in Rižana. Rižanski vodovod je bil zgrajen leta 1935. Gradnja vodovoda je zmanjšala pretok reke in ogrozila celoletno obratovanje mlinov, zagotovila pa je oskrbo s pitno vodo prebivalcem mesta in okolice.

Mestna fontana v Kopru
Vodnjak

Manj znane besede: **deževnica** – voda, zbrana, prestrežena ob dežju. /

kapnica – voda, zbrana, prestrežena ob padavinah, navadno s strehe. /

mikroskop – optična priprava za opazovanje zelo majhnih, s prostim očesom nevidnih stvari. / **peščeni filter** – naprava, napolnjena s peskom za odstranjevanje primesi iz tekočin. / **fontana** – okrašen vodnjak, navadno z vodomatom /

klaftera – stara dolžinska mera (seženj), 1,896 m. * *Nada, Mirjana, Zdenka*

Reši naloge:

Kaj pomeni beseda kapnica?

a) Voda, ki kaplja iz pipe. / **b)** Voda, ki jo izcedimo iz mokre kape. / **c)** Cevka za odmerjanje po kapljicah. / **d)** Voda, prestrežena s strehe.

Zakaj je mikroskop pomemben za pitno vodo?

Kako deluje peščeni filter?

V šoli lahko naredite poskus.

Izračunaj razdaljo 3000 klafter iz mesta do vodnega vira v metrih ali kilometrih, če je 1 klafter enako 1,896 metra. Kako daleč je bil vir vode?

a) 1.896 metrov / **b)** 3.000 metrov / **c)** 5.688 metrov / **d)** 9.822 metrov

Zapiši razdaljo v kilometrih

Koliko je star Rižanski vodovod?

a) 45 let / **b)** 83 let / **c)** 115 let / **d)** 161 let

Opogovor: d. z mikroskopom lahko vidimo majhne delce umazanije in bakterije in tako vemo, da je treba vodo pred uporabo očistiti. **peščeni filter** deluje tako, da ko voda teče skozenj, pesek zadriži umazanijo in ostankе bakterij in ven priteče čistejša voda, c. b.

Prebudimo Cankarja

Projekt Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper **Prebudimo Cankarja** je **akcija promocije branja pisateljevih besedil in počastitev spomina na največjega pisatelja slovenske moderne – Ivana Cankarja – ob 100. obletnici njegove smrti**. Z natečajem želimo učence in dijake opozoriti na Cankarjeva dela in druge z njim povezane zanimivosti.

Natečaju se lahko pridružite tako, da **poustvarjate na**

Cankarjevo poezijo

Pes, maček in miši v obliki **likovnih, literarnih** ali **lego izdelkov**, primerno za mlajše, ali pa se priključite Instagramovemu **fotografskemu natečaju** – **Zgodbe v slikah** za tretjo triado in dijake koprskih srednjih šol. Fotografski natečaj bo potekal samo na Instagramu. Namen natečaja je aktualizirati tematike, o katerih je pisal naš največji slovenski dramatik Ivan Cankar. *

Razstava Prebudimo Cankarja:

V sklopu likovnega natečaja smo prejeli fantastične izdelke dijakov umetniške gimnazije Koper, ki bodo krasili avlo Oddelka za mlade bralce ves december. Vljudno vabljeni na ogled! *

Interaktivne vsebine: Ob tej priložnosti je Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper oblikovala tudi e-kviz za promocijo Cankarjevih del skozi objektiv elektronskih virov. Vabljeni k reševanju kviza **E-Cankar, kaj porečeš?**, ki je dostopen na spletni strani knjižnice Koper. *

Bralna namiga:

- Slikanica Mojiceje Podgoršek: **Ivan in skodelica črne kave**.
- Nova izdaja slavne Cankarjeve **Skodelica kave**, s fantastičnimi ilustracijami **Petra Škerla**, ki je letos **prejemnica knjižne nagrade Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico**. *

Ivan Cankar: Pes, maček in miši

Od človeka pes dobí,
nekaj spisano pravico,
da po kos mesá v mesnico
vsak dan sme, dokler živi.
Pes je bil zeló vesel;
vendar to ga je skrbelo,
kam bi drago pismo del,
da bi skrito mir imelo.
Stari znanec "muc" koraka
po dvorišču mu naproti;
pes prijazno ga počaka,
z milo prošnjo se ga loti:
"Muc, vesel sem svoje sreče;
ali pismo, glej, me peče,
ki ga spraviti ne vém.
Ti si dobro znan ljudém,
shrambe, kote vse poznaš.
Pismo, prosim te, mi spravi,
da ne bo mi vedno v glavi;
če bo treba, spet ga daš!"
Maček je takój obljubil,
da ne bo pisanja zgubil;
v hišo je potem odšel,
pes je zopet mir imel.
Človek se je kmalu skujal
ni več psu mesá ponujal;
vrata je pred njim zapiral,
ga opravljal in obíral.
Psu postalo je hudó;
ide k mucu, dé takó:
"Lačen pridem k tebi, glej;
sreča o prirodu `zgíne,
dobra misel kmalu míne.
Kaj storiti je, povéj!
Daj mi spravljeno pravico,
da ponesem jo v mesnico."
Maček pravi: "Res, takó?
Malo čakaj, grem po njó!"
Hitro po lestváh odíde,

spodaj čaka pes, da príde.
Muc prikaže se, trepeče,
psa s seboj na ízbo vleče,
žalostno mu govori:
V tó-le skrinjo sem jo
vtaknil;
ali kdo jo je izmaknil,
sam ne vem; pozvedaj ti!" –
Kar škrabljanje se zasliši;
v témo smuknejo tri miši.
Pes kriči: "Tatjè, za njimi!
Skoči, maček, lóvi, prími!"
Ali, ni jih bilo več.
Pes od jeze ves besneč
ljuto kar zažene krič:
"Sem s pravíco, ti lažník!"
Ta beseda muca ujeta,
enkrat skrinjo še pregleda,
mirno govori potem:
"Pismo so ti miši snedle,
ki za vrednost niso vedle;
toži jih zató ljudem!"
Skrinjo hitro pes pokrije,
se obrne in zavpíje:
"Tèbe bom sodniku tožil,
da boš čudne pesmi krožil,
ko zagledaš tretji zor."
Obmolčí in gré na dvor.
Tretji dan prisveti krásno.
K mucu pride lačni pes;
v radosti zavpíje glásno:
"Maček, zdaj boš delal kes.
V mesto te sodnija kliče;
glédi, kje dobiš si priče
in napravi se z menó!"
V strahu šel je muc takój.
Méřila molčé sta cesto
in prišlá napósled v mesto.
Tú se pravda je začela,

dolga pravda. Mnoga leta
je v prepirih se vrtela.
Vendar sodba ne obeta,
kar je upal dolgo vsak.
Ko se blíža hládni mrak,
že sedé sodniki zbrani
tiho po dvorani.
Vstane stavec z brado sívo,
sodbo govori ganljívo,
glasno, da vse ljudstvo slíši,
kaj dobé pes, muc in miši:
"Ker ni spravil pes pravíce,
mačka pital je z lažmí,
naj ne misli na mesníce;
tam kosila ne dobí."
Pes boléstno zaječí –
sodba dalje govori:
"Ker je maček psu obljubil,
da ne bo pisanja `zgubil,
in je vendar storil tó:
Vzame se mu čast, poštenje,
skrivno naj žívi življenje:
Pes preganja ga lahkó."
Muc opupano zaječí –
sodba dalje govori:
"Pismo so pojedle miši;
naj bojé se ljudi v hiši,
naj lovi jih vsaka stvar.
Mačku damo njih življenje,
ker je `zgubil čast, poštenje,
za vse dni od danes v dar."
Miši smrtno zaječé,
iz dvorane se podé.
Jeza vstane zdaj velika;
cvili pes in maček síka.
Gledata se prehudó —
in še danes je takó.

(Wikivir)

BERIMO Z ROVKO ČRKOLOVKO

Berimo z Rovko Črkolovko

Projekt Berimo z Rovko Črkolovko je v tednu slovenskih splošnih knjižnic prejel kar dve priznanji:

- **NAGRADO Združenja splošnih knjižnic za najboljše projekte splošnih knjižnic 2018;**
- **PRIZNANJE slovenske sekcije IBBY za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja.**

Letos v tekmovanju sodeluje 25 osnovnih šol obalno-kraške regije in zamejstva, kar pomeni okoli 900 tekmovalcev. Pridružite se nam tudi vi!

Več informacij na: www.bralnotekmovanje.si

Vi presentiamo l'asilo "Giardino d'infanzia DELFINO BLU" di Capodistria

Foto: Archivio asilo "Delfino blu"

Dov'è situato? La sede centrale si trova a Capodistria, in via dei Carreri 8. Oltre alla direzione, qui trovate quattro sezioni di bambini da 1 a 4 anni. In via Porta Isolana 2, sono invece disposti due gruppi di bambini della seconda fascia d'età dai 4 ai 6 anni. L'asilo possiede inoltre 9 gruppi di bambini da 1 a 6 anni smistati in 4 unità periferiche: Semedella, Bertocchi, Crevatini ed Ancarano.

Chi accoglie? Accoglie tutti i bambini residenti nel comune di Capodistria, Ancarano e altrove, senza tener conto dell'appartenenza nazionale, culturale e religiosa. L'età minima per iscrivere il bambino è di 11 mesi. Il bambino frequenta l'asilo fino all'età di 6 anni.

Che cosa offre? Il nostro asilo offre ai bambini un ambiente stimolante, sicuro, ricco d'interessi e attento alle esigenze dei bambini ed orientato all'ampliamento della lingua e cultura italiana.

In che modo vengono coinvolti i bambini? Tutte le attività proposte sono pianificate con specifici obiettivi da raggiungere e vengono realizzate in diversi campi d'esperienza curriculari: lingua, movimento, arte, natura, società e matematica

Foto: Archivio asilo "Delfino blu"

mentre il metodo basilare ed esclusivo è il gioco, che rende il bambino piacevolmente attivo. Attraverso le sue esperienze di gioco è stimolato alla curiosità e all'apprendimento cognitivo.

Si svolgono anche giornate particolari dedicate a celebrazioni e feste speciali. Ad esempio: la festa dei nonni, la festa della mamma e quella del papà, la settimana del bambino, incontri con i genitori e tante altre.

Tra i vari incontri a cui partecipano attivamente i nostri bambini possiamo ricordare "L'appuntamento con la fantasia" – dedicata al teatro, l'incontro "Girotondo

Io e il mio amico, pittura bambina di 5 anni

dell'amicizia" basato sulla collaborazione e amicizia tra gli asili dell'Istria e di Fiume, il progetto "L'unione fa la forza" che vede la stretta collaborazione ed un coinvolgimento attivo dei genitori nel percorso formativo dei bambini.

Foto: Archivio asilo "Delfino blu"

Giochi di rilassamento

Il nostro programma è estremamente ricco e vario con tanti laboratori ed attività integrative pomeridiane come ad esempio: programmi sportivi, danza, lettura, coro, laboratori di lingua, marionette e tanto altro ancora.

Tra le manifestazioni ed eventi più importanti degli ultimi anni possiamo ricordare l'organizzazione della conferenza internazionale "Buone pratiche per una buona scuola materna" dove hanno partecipato illustri ospiti di tutta Europa che hanno portato il loro prezioso contributo in materia. Con gioia ricordiamo la collaborazione con la scrittrice Nicoletta Costa, i suoi laboratori creativi e la mostra dei lavori che verrà realizzata a breve presso il Museo regionale di Capodistria e i laboratori di lettura presso la Biblioteca centrale "Srečko Vilhar" di Capodistria in collaborazione con l'associazione intergenerazionale Morje. Mentre tra gli ultimi progetti internazionali possiamo ricordare il progetto "Say hello to the world" dove i nostri bambini avranno l'occasione di conoscere un altro asilo nel mondo e quindi di incontrare realtà diverse, instaurare amicizie virtuali e avranno la possibilità di presentare e di apprendere usanze nuove. Attraverso tale

progetto i bambini impareranno ad accettarsi a vicenda, un obiettivo molto importante da raggiungere e da far recepire.

Perché è vivo l'interesse ad iscrivere il bambino all'asilo Delfino blu?

Rispetto agli asili maggioritari, il nostro asilo ha un valore aggiunto: la lingua italiana e la sua cultura, nonché una stretta

Foto: Melania Hrvatini

Corsa campestre

Foto: Melania Hrvatini

Il mio asilo e il circondario, pittura di gruppo

collaborazione con il territorio e i paesi confinanti.

Vuoi saperne di più? Vieni a trovarci in una delle nostre sedi. Saremo lieti di fare tua conoscenza accogliendoti a braccia aperte! * **La direttrice, Monica Bertok**

Il Giardino d'infanzia Delfino blu ha il compito di **rafforzare l'identità, l'autonomia e le competenze** dei bambini per favorire la formazione integrale della persona. Per questo motivo le nostre educatrici e i nostri educatori si impegnano per aiutare i bambini **a Essere, a Fare, a Conoscere e a Vivere** con gli altri dando grande importanza al gioco e al divertimento, fondamentali poiché è proprio il piacere intrinseco nel gioco che comporta e favorisce nuove componenti.

Una delle cose fondamentali è fare sempre in modo che i bambini siano **ascoltati, protetti e seguiti**. Abbiamo il dovere di rispettare ogni loro singola esigenza e i loro ritmi, tenendo sempre in considerazione le diverse modalità e necessità di apprendimento.

Ovviamente anche la collaborazione con le varie istituzioni per il nostro asilo è fondamentale: solo attraverso la collaborazione possiamo evolverci e migliorare offrendo ai nostri bambini ed alle loro famiglie un asilo di qualità. *

V Pomorskem muzeju – Museo del mare »Sergej Mašera« Piran – Pirano smo za vse obiskovalce pripravili zelo zanimive vsebine.

Kamen na kamen ... rimska arhitektura severozahodne Istre

Poleti smo v sklopu projekta COME-IN! v prostorih Pomorskega muzeja odprli novo razstavo. Primerna je za vse, saj na različne načine predstavi, kako so Rimljani gradili in kaj se je do danes ohranilo. Videli boste izdelke udeležencev projekta ArtDownUp, ki so ustvarili različne gradbene elemente po rimskem vzoru, občutili boste, kakšna tla so imeli v rimskem obdobju, in celo sestavili mozaik.

V vseh zbirkah muzeja smo postavili kopije različnih predmetov, ki jih lahko »pogledate« tudi z rokami ter spoznate njihove zgodbe.

Istrski topo v izdelavi.

Istrski topo

V Monfortu, nekdanjem skladišču soli nastaja replika tradicionalnega plovila, istrskega topa, ki ga v morju pri nas danes ne najdemo več. Istrski topo je bil nekoč v slovenskih in okoliških obmorskih mestih med najpogostejšimi tipi majhnih ribiških plovil, s katerimi so ribiči lovili v naših zalivih. Dolg je od 8 do 12 metrov, ima plosko dno in plitek ugrez ter izjemno zaobljen krmni del. Opremljen je z enim ali z dvema jamboroma in ima več jader: eno veliko trapezno in manjše sprednje jadro, imenovano »flok«. Nekatere ribiške družine so svoja jadra obarvale z živobarvnimi družinskimi poslikavami ali simboli, ki so omogočali medsebojno prepoznavanje ribičev tudi na večje razdalje.

Kakšna jadra pa bo imel tvoj topo? Pobarvaj!

Ilustracija: Vasko Vidmar

Solinarsko orodje na solnem polju

Sal Nostrum, iz solin v skladišča soli

V nekdanjem skladišču si lahko ogledate tudi nedavno odprto razstavo, ki so jo v sklopu projekta YouInHerit pripravili mladi raziskovalci, oblikovalci, računalničarji in drugi. Ob ogledu boste spoznali pomen solin za naš kraj, kako sol nastane in kdo so tisti, ki omogočijo, da sol pride na naše krožnike. Prisluhnite lahko spominom nekdanjih solinarjev in pogledate, kako so nekoč sol shranjevali v skladiščih, kjer je danes razstava.

*Prepoznaš solinarsko orodje na fotografiji?
Ali ju znaš imenovati?*

Strgalo, s katerim so sol v kristalizacijskem bazenu zrinili na kup, imenujemo:

G _ _ _ _ _

Solinarski obutvi za hojo po kristalizacijskem bazenu pravimo:

T _ _ _ _ _

Rešitev: gavero in tapertini

Natalie Finkšt je skupino otrok vodila po razstavi *Kamen na kamen ... rimska arhitektura severozahodne Istre*.

Šolarji so sestavili mozaik in igrali spomin.

Osnovnošolci so muzejske predmete spoznavali tudi s tipanjem.

Na delavnicah so si otroci lahko izdelali svoj model istrskega topa iz papirja.

* Veronika

Podmornica – Otok za mularijo

Otok, zavod za razvijanje filmske kulture, najbolj prepoznaven kot organizator mednarodnega filmskega festivala **Kino Otok – Isola Cinema**, se od leta 2013 ukvarja s filmsko vzgojo mladih pod krovnim imenom **Podmornica – Otok za mularijo**. Podmornica je namenjena širjenju filmske kulture – **spoznavanju, dožemanju in razumevanju filma kot umetnosti** in kot pomembnega **medija** za **spoznavanje intimnih, družbenih in političnih vprašanj**.

Aktivnosti so namenjene **otrokom** in **mladostnikom** vseh starostnih skupin, **družinam** z otroki in **pedagogom**.

Filmsko umetnost in kulturo generacijam otrok in mladih sistematično ter podkovano s filmskim in pedagoškim znanjem predstavljamo kot **pomembno, zanimivo in zabavno** sredstvo za bogatenje samih sebe in vsakdanjika; pa tudi kot medij za raziskovanje vprašanj o samem sebi, o drugih in o svetu.

Vsi **odraščamo** s filmi, s filmi pa bi morali tudi **rasti**. Pomembno je, kakšne filme gledamo, ko odraščamo, saj je pomembno, s čim gradimo svoj okus, svojo osebnost, svoj odnos do sveta. Film je ena najbolj dostopnih in prisotnih umetnosti in vej kulture, je pogled v neznane svetove, ki mu ni para.

Film je čudovita in čudežna reč: kar naprej nas pretresa, spet drugič pomirja, sprošča. Je umetnost, ki nas bogati, razigra, ki nam pomaga gledati v skrite koticke sveta.

Zanimivost:

Zakaj je pravilno, da risanke, ki jih gledamo tako rekoč vsak dan, imenujemo animirani filmi?

Animirati pomeni "vdihniti življenje", anima namreč v latinščini pomeni **življenje, duha, dušo**. Avtorji animacij tako "vdihnejo življenje" neživim rečem: risbam ali pa lutkam, predmetom ...

Ko gledamo filme in se pogovarjamo o njih, spoznavamo veliko novega. Sprašujemo se: **kakšni** filmi obstajajo, **kako** filmi nastajajo, kako posnamemo film ter kako in **o čem** razmišljajo filmarji?

Pri nas gledamo **kratke** in **dolgometražne** filme, **animirane, igrane** in **dokumentarne**, predvsem pa se o njih pogovarjamo: med seboj in z ustvarjalci, ki nas popeljejo v zakulisja

snemanja, tudi v tista zakulisja, ki se skrivajo v njihovi filmski domišljiji.

Filme spoznavamo čim bolj celovito – kot umetnost, kot ustvarjalni izraz pa tudi kot sredstvo in pomoč pri razumevanju družbe in sveta. Spoznavamo, kako pomembno je **dejavno** in **kritično** gledanje ter sprejemanje filma in drugih medijskih vsebin. Pri tem pa razumevamo in sprejemamo raznolikosti, ki tvorijo svet, v katerem živimo.

Na **Podmornici – Otoku za mularijo** filme tudi **ustvarjamo**. S pomočjo zabavne in ustvarjalne igre spoznavamo osnovne pojme filmske animacije in njene najpreprostejše tehnike. Skupaj lahko ustvarimo kratek film, v katerem razkrijemo svoja razmišljanja in pogled na izbrano temo delavnice.

Filmsko rajanje – dnevi filma za otroke, družine in mlade

Na kulturni prireditvi, ki smo jo izvedli od 24. do 29. oktobra 2018, smo otroke in mlade odpeljali v čudovit svet filma. Družili smo se ob projekcijah, delavnicah in drugih s filmom obarvanih dogodkih in **spoznavali, kaj vse je film**, kakšna je njegova zgodovina, kako filmi nastajajo, **kako filmi navdihujejo domišljijo** ter kaj vse nam ponujajo v razmislek. Družili smo se z otroki, mladostniki in odraslimi, saj smo filmski program sestavili tako, da lahko zabava navdihne prav vsakogar.

Filmski klub

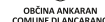
VKopru smo začeli izvajati **Filmski klub** za otroke tretje triade osnovne šole, ki poteka vse šolsko leto. Otroci in mladostniki **spoznavajo raznolikost filmskega izraza, zgodovino filma** in postopke filmskega **ustvarjanja**. Spoznajo slovenske režiserje in režiserje iz regije ter se z njimi pogovarjajo o filmskem ustvarjanju. Pridobijo globlje znanje o filmskem izrazu in ustvarjanju, spodbudimo jih k dejavnemu gledanju filmov in drugih medijskih vsebin. Namen pa je tudi **krepiti vrednote medkulturnega razumevanja**, saj izbrani filmi in z njimi povezane tematike spodbujajo razmišljanje otrok o družbenih položajih posameznikov, raznolikih identitetah ter različnih kulturah.

Vabljeni v Filmski klub, še je čas, da se nam pridružite na filmskih srečanjih, pokličite nas lahko na tel. št. **040 549 779**.

Šolske projekcije

Zavod Otok organizira tudi šolske projekcije s **strokovnimi pogovori** po ogledu filma in pripravi **pedagoško gradivo** za učitelje.

Več info: lorena.pavlic@isolacinema.org ali www.isolacinema.org

Svetilnik / Kulturni občasnik za mlade
zanemaneke / Letnik LXII, številka 2 / Izdajajo
Gledališčni Koper, za izdajatelja Katja Pegan;
Pokrajinski muzej Koper, za izdajatelja dr. Luka
Juri; Pokrajinski arhiv Koper, za izdajatelja m.
Nada Čibej; Osrednja knjižnica Srečka Vilharja
Koper, za izdajatelja David Runcu; Comunità
Autogestita Costiera della Nazione Italiana di
Capodistria, za izdajatelja Alberto Scheriani;
Pomorski muzej – Museo del mare "Sergej
Mašera" Piran – Pirano, za izdajatelja Franco
Juri; Otok – zavod za razvijanje filmske kulture,
za izdajatelja Loreda Pavlic /
Uredniški odbor: Samanta Koba (urednica;
info@gladaliisce-koper.si), Brigita Jenko
(brigita.jenko@pokrajinski.muzej.koper.si),
Nada Čibej (nada.cibej@arhiv-koper.si),
Urška Bonin (uriska.bonin@ok.pik.si),
Roberta Vincoletto (info@centrocambi.eu),
Veronika Bielec (veronika.bielec@gmail.com),
Lorena Pavlic (lorena.pavlic@isolacinema.org)
/ Lektorica slovenskega jezika Alenka Juvan /
ISSN 3506–158X / Priprava slik in tisk Tiskarna
Vek Koper / Naklada 2.500 / Koper, december
2018 /